

Bag et nej

– Historien om hvorfor et flertal af danskerne sagde nej til den fælles EU valuta og mere politisk union den 28 september 2000

Med folkeafstemningen torsdag den 28. september 2000 ønskede kredsen af unionsivrige ja-partier i Folketinget at få ryddet vejen for Danmarks deltagelse i Ømuens tredje og sidste fase. Der skulle med folkeafstemningen tages et livtag med eet af de centrale såkaldte fire forbehold, som blev knæsat ved folkeafstemningen tilbage i 1993.

Men afstemningen den 28. september skulle ikke blot markere landets fulde deltagelse i den fælles EURO valuta. Den skulle også markere starten på et opgør med samtlige fire forbehold og dermed tilkendegive landets utvetydige parathed til at støtte opbygningen af en stærk politiske union med tilhørende militær – baseret på en EU traktat.

Der var med andre ord en hel del på spil da Poul Nyrup besluttede at holde folkeafstemning.

Med en relativ kort og velorganiseret kampagne havde Nyrup regnet med at køre kampagnen hjem så han skridsikkert kunne forhandle mere union og afgive mere suverænitet under de efterfølgende forhandlinger om Nice traktaten i december måned 2000.

Det gik anderledes.

Det danske nej kom som et chok for den etablerede kreds af politikere. Endnu engang gik det galt ved en folkeafstemning om et centralt EU spørgsmål. Den danske folkeafstemning den 28. september var klar. 53,9 procent stemte nej til mere politisk union i EU, – nej til Euroen, og stemte ja til at fastholde det nationale demokrati og den skattefinansierede danske velfærdsmodel.

Internationalt igangsatte den danske afstemning en ny diskussion i en række europæiske lande. I Sverige tør den svenske regering ikke at udskrive en folkeafstemning i den nærmeste fremtid af frygt for et nej. I Norge vil regeringen af samme grund vente med at udskrive en ny folkeafstemning om Norges tilslutning til EU og i England har Tony Blair skærpet unionskritikken – netop fordi den skeptiske og unionskritiske kurs er blevet yderligere styrket i hans land efter den danske afstemning. Han prøver at overleve parlamentarisk ved at ride på den unionskritiske bølge i hans land.

Partier og græsrodsbevægelser i alle Europæiske lande er blevet inspireret af den danske afstemning – fordi den viste folkelig modstand i bevægelse mod en reaktionær politisk overnational union.

I denne lille pjeces vil vi gå bag det danske nej. Vi vil give vores bud på hvad der skabte det. Ideen er at fastholde erfaringerne til gavn for de nye slag vi står overfor – ikke mindst i kampen mod EU.

*DKP/ML's EU-udvalg
januar 2001.*

FORHISTORIE

Til forståelsen af den situation, der resulterede i et nej til Euroen den 28. september, hører en forhistorie.

I Danmark er der næsten skabt en tradition for at der holdes folkeafstemning i forbindelse med vigtige EU spørgsmål. Siden landets medlemskab af EU i 1972 har der været afholdt adskillige folkeafstemninger, der hver for sig og i sammenhæng har givet befolkningen og de nye generationer af vælgere en stadig dybere indsigt i hvad EU står for.

Den danske befolkning er veloplyst om EU forhold og kompetent til at tage stilling.

Ud af de mange afstemninger kan det spores som tendens, at stadigt flere vælgere igennem tiden har vendt sig imod EU's politiske Union, – imod mere magt til EU's kommission og ministerråd. Et flertal af den danske befolkning ønsker at bevare og videreudvikle det nationale demokrati.

Den 2. juni 1992 stemte et flertal af den danske befolkning nej til Maastricht -traktaten, der i markant omfang betød afgivelse af national selvbestemmelse. Der blev sagt nej til mere politisk Union.

Dette nej blev ikke respekteret af de unionsivrige danske partier i Folketinget. I samarbejde med SF blev der året efter, i 1993, afholdt en ny folkeafstemning om den såkaldte Edinburgh-erklæring med de såkaldte »4 danske forbehold« – således at Danmark kunne tiltræde traktaten på grundlag af en række forbehold. Denne omafstemning vandt de unionsivrige partier med et knebent flertal. Der var tale om et nationalt forræderi, selvom det for eftertiden blev kaldt det »nationale kompromis«.

Ud af denne enestående manipulation med en folkeafstemning blev der høstet en vigtig politisk erfaring: – de unionsivrige partier, de toneangivende medier og de professionelle eksperter respekterer ikke det nationale demokrati, hvis det stiller sig i vejen for EU! I så fald er de parate til at manipulere med folkeafstemninger for at få det resultat de ønsker og som magthaverne i EU forventer!

Denne vigtige politiske erfaring hentede befolkningen ud af begivenheder i 1992 og 1993. Og dårligt var det såkaldte »nationale kompromis« vedtaget med et snævert flertal før de unionsivrige partier i Folketinget indledte en veritabel kampagne for at undergrave og ophæve samtlige disse forbehold.

De demokratiske EU mælketænder blev trukket ud af den danske befolkning efter begivenhederne i 1992 og 1993. Det blev gjort ganske klart, at unionsudviklingen i EU ikke lader sig distrahere af folkeafstemninger. Denne magtarrogance betød, at de unionsivrige folketingspartier mistede troværdighed og respekt blandt almindelige mennesker.

I 1998 udskrev Nyrup en folkeafstemning om Amsterdam traktaten i en kompliceret politisk situation. Traktaten blev stemt hjem, men på marginalerne. Sårene fra 93 var stadig åbne og erfaringerne intakte.

Den danske befolkning stod stadig delt midt over i spørgsmålet om den politiske union. Alle de borgerlige partier var delt og et flertal af Socialdemokratiets kernevælgere var imod mere politisk union. Folkeafstemningen i 1998 kom kort efter et regeringsindgreb i en overenskomstkonflikt og et flertal af fagbevægelsens medlemmer var ophidset – og bedre blev det ikke da Nyrup samme efterår lancerede sit elegante fupnummer: Efterlønsgarantien.

Den politiske situation op til folkeafstemningen den 28. september 2000 var præget af nogle klare tendenser;

1) Stadigt flere danskere vendte sig imod mere politisk union. Folkeafstemningerne i 90'erne bekræftede dette.

2) Et flertal af de danske vælgere havde ikke glemt forræderiet fra 1992 og omafstemningen i 1993. Mange nærrede stadig mistro og dyb skepsis til de unionsivrige partier.

3) Mordet på efterlønnen i 98 havde givet Nyrup og Co. et særligt alvorligt troværdighedsproblem. Nyrups leg med »garantibeviser« var ikke glemt og det viste sig at være afgørende i den sidste fase af valgkampen.

Den danske vælgerbefolkning var klædt på til at tage en folkeafstemning den 28. september.

De unionsivrige partier var imidlertid ikke opmærksomme på vælgernes erfaringsgrundlag. Under alle omstændigheder blev der ikke taget højde herfor da tilhængerne udarbejdede kampagnestrategier.

De tog fejl af stemningen i befolkningen og de tog fejl af den viden som hovedparten af vælgerne sad inde med.

Denne undervurdering af vælgerbefolkningen blev skæbnesvanger for de unionsivrige.

OPBYGNINGEN AF DEN FOLKELIGE MODSTAND

I efteråret 1999 afholdt Folkebevægelsen imod EU sit årlige landsmøde. Allerede på dette tidspunkt stod det klart at Nyrup og Co. indenfor en overskuelig fremtid ville blive tvunget til udskrive en folkeafstemning om den fælles valuta, Euroen.

Landsmødet havde således den nyligt afholdte folkeafstemning fra '98 i frisk erindring og stod med opgaven at forberede en ny kampagne for at vinde den forestående folkeafstemning. Landsmødets hovedtema blev en diskussion af hvordan Folkebevægelsen, som den bedst organiserede del af Unionsmodstanden i Danmark, kunne tage initiativer til at forene hele den danske unionsskepsis og unionsmodstand omkring fællesaktiviteter. Det var landsmødets vurdering at sådan en samling ikke blot var mulig, men også tvingende nød vendig.

Landsmødet besluttede at Folkebevægelsen skulle tage initiativ til at rejse en bred kampagne mod Euroen, – en kampagne, der skulle forene hele kredsen af foreninger, organisationer og enkeltpersoner i Danmark omkring eet fælles hovedkrav, – nej til EURO.

Landsmødet så fremad i sine beslutninger. Det tog bestik af erfaringerne fra tidligere folkeafstemninger og det konkluderede på grundlag af disse erfaringer, at det var muligt at udvikle en folkelig alliance på fælles krav.

På landsmødet så enkelte delegerede imidlertid denne beslutning som et forsøg på at fravige Folkebevægelsen mål om at få Danmark ud af EU, som et forsøg på at underløbe den konsekvente modstandslinje og dermed et forsøg på at ændre Folkebevægelsens karakter.

Men landsmødets beslutninger var klare og rigtige. Ved at tage initiativet til en bred folkelig kampagne var muligheden for at vinde en folkeafstemning optimal. Og netop ved at vinde ville Folkebevægelsen sammen med andre kræfter i praksis videreudvikle unionsmodstanden, – så at sige bevæge den folkelige modstand eet skridt nærmere målet at få Danmark ud af EU.

DKP/ML har fra starten støttet Folkebevægelsens beslutninger. Og vi har kæmpet for at omsætte dem til handling.

Med beslutningerne fra Folkebevægelsens landsmøde i 1999 blev grunden lagt til at opbygge en bred kampagne på et aktionsgrundlag. Gradvist blev initiativet udviklet.

1) På et pressemøde den 18. januar 2000 blev »Euro-nej-kampagnen« skudt i luften. På en konference på Borups højskole den 19. februar blev kampagnens politiske argumenter mod Euroen diskuteret og præsenteret.

2) I kampagnen var der enighed om at udarbejde informationsmateriale, der beskrev konsekvenserne ved at deltage i Ømuen. Den danske befolkning led af et underskud på viden om Ømu/Euroens konsekvenser.

3) På landsplan samlede kampagnen en repræsentativ kreds af enkeltpersoner. Den dækkede unionsmodstanden i de borgerlige partier, i socialdemokratiet og fra de enkelte unionsmodstanderbewægelser. Målet var ikke at skabe en ny landsorganisation, men at igangsætte et praktisk fælles samarbejde på et konkret grundlag. Folkebevægelsens ide blev vel modtaget overalt.

4) Der var enighed om i kredsen af initiativtagere, at samarbejdet skulle udvikles uden partiernes direkte repræsentation.

5) Der var blandt initiativtagerne enighed om, at kampagneaktiviteterne måtte forankres i byerne, lokalområderne og regionerne. For at sikre udviklingen af dette blev der skabt kontorer i København, Odense og Århus – hvis opgave det var, at formidle og koordinere de lokale aktiviteter.

6) I kampagnen blev der overalt udvekslet kontakter således at kræfterne kunne forenes i byerne. Den lokale aktivitet blev sat i system. For alvor oplevede vi hvordan vidensformidlingen via nettet kunne bruges aktivt i organisering af den lokale aktivitet. Fra dag til dag kunne komiteerne og de aktive få nye informationer eller få viden om hvad der skete rundt omkring i landet.

7) Kampagnen organiserede også sin egen pressetjeneste, der arbejdede målrettet i forhold til landspressen og den formidlede et nyhedsbrev via nettet, der udstyrede komiteer og aktive med argumenter i valgkampen.

Arbejdet i kredsen af initiativtagere og i de mange lokale komiteer, der skød op over alt i landet, blev udviklet på grundlag af gensidig respekt for deltagernes forskellige politiske mål.

Som led i opbygningen af kampagnen var det også vigtigt at få afklaret politiske tvivlsspørgsmål som fx spørgsmålet om der skulle skelnes mellem et »rigtigt nej« og et »forkert nej« til Euroen. Det »forkerte nej« var det borgerlige nej og det »rigtige nej« var det revolutionære og det røde nej!

Nogle mente at det borgerlige nej var et »reaktionært og nationalistisk nej« og mente ikke der kunne samarbejdes med borgerlige kræfter i en fælles aktionsenhed.

Nej fronten måtte dele sig efter strategiske mål i kampen mod EU og kapitalen, – blev det hævdet.

Politiske kræfter fra især dele af det venstreorienterede ungdomsmiljø søgte i en periode at afgrænse sig fra den fælles aktionsenhed og ikke mindst socialdemokratiet søgte at puste til en uoverensstemmelse med argumenter om at nej-siden støttede Pia Kjærsgård og Dansk Folkepartis synspunkter.

Men som kampagnen skred frem blev dette problem løst. Da det stod klart, at der ikke blev samarbejdet med Pia Kjærsgård og da det stod klart, at alle politiske partier og grupper kunne deltage i den folkelige alliance uden at krænke hinandens politiske strategier så blev tvivl og skepsis overvundet til fordel for et fælles konkret samarbejde – til fordel for aktionsenhed.

Afstemningsresultatet den 28. september viste det rigtige i den politik.

Samarbejdet i Euro-nej-kampagnen blev tegnet af enkeltpersoner. Der var enighed om, at især de politiske partier trådte i baggrunden. Dette var en forudsætning for at fx den borgerlige unionsmodstand kunne deltage i initiativet.

Initiativets bredde og folkelige karakter kunne ikke forenes med racistiske synspunkter. Dette blev fra starten gjort klart og synspunktet blev respekteret af alle i kampagnen. Det var et afgørende fælles holdpunkt for at udvikle enheden til en egentlig folkelig alliance. Folkebevægelsen havde på sit landsmøde i 1998 besluttet at den folkelige unionsmodstand ikke er forenelig med racistiske synspunkter.

JA-SIDEN FALDER SAMMEN

Nyrup udskriver folkeafstemningen i marts måned. Han lægger således op til en kort kampagne hvor han vil drage fordel af, at alle de store organisationer, de store medier og eksperterne vil støtte ham. Nyrup er samtidig presset af et forestående topmøde i Nice, der skulle starte den 9. december.

Men fra begyndelsen går det galt for Nyrup.

Første afsælder skibbrud:

Med Henrik Dam Kristensen som kampagnechef indleder Nyrup optimistisk Socialdemokratiets og regeringens kampagneplan nr. 1 i marts måned.

Kampagnens ide var at overbevise danskerne om, at globaliseringen er en udfordring som må håndteres igennem et stærkt og gensidigt samarbejde i EU. Men kampagnen falder på gulvet da den udarter til en serie hårdtslående skideballe til unionsskeptikerne og til modstanderne af alle afskygninger. De skældes ud for at være »nationalister, isolationister og frygtsomme for fremtiden«. Ideen var at bruge Dansk Folkeparti som skræmmebillede.

Resultatet af skideballeoffensiven virkede modsat. I meningsmålingerne kom reaktionen til fordel for nej-siden..

Andet afsælder skibbrud:

Da Nyrup og Co. havde fundet ud af at man ikke vinder folkeafstemninger ved at uddele skideballe og slet ikke til eget politisk bagland, så blev strategien ændret.

Nu blev der i stedet sat gang i en økonomisk skræmmekampagne. Den fortalte danskerne, at den hårdt tilkæmpede og populære danske velfærd ville bryde sammen ved et Nej. Arbejdsløsheden ville stige, lønnen falde, huslejerne og huspriserne stige og så videre.

Kort efter præsentationen af det dramatiske budskab kom vismandsrapporten den 16. maj. Den dementerede Nyrups skræmmekampagne på alle punkter.

Og så var det de økonomiske vismænd der fik en skideballe. De blev kaldt »utroværdige og tendentiøse«. Også dette var et fejltrin. På kort tid fik Nyrup og Lykketoft lagt sig ud med det meste af den professionelle økonomiske sagkundskab. Og det var ikke klogt. De udskældte økonomer gik nemlig i gang med for alvor at bevise at der ikke var hold i Nyrups og Lykketofts skræmmebillede.

Den økonomiske skræmmekampagne kunne efter dette hverken dokumenteres eller sandsynliggøres. Den gik død.

Kort efter gik LO's formand, Hans Jensen, så til Ekstra Bladet med et budskab, der dementerede LO-økonomernes egen regeringsloyale skræmmekampagne. Han ønskede at gyde olie på vandene, og genvinde noget af den tabte troværdighed. Men det gik ikke.

Det økonomiske skræmmekneb var dog ikke helt ude af billedet. I forbindelse med fremlæggelsen af det nye forslag til finanslov mobiliserede finansminister Mogens Lykketoft og økonomiminister Marianne Jelved igen et sæt skræmmebilleder. Forslaget blev fremlagt kort før afstemningen og Lykketoft truede nu med stor og akut ledighed, akut forringelse af velfærden osv. hvis der blev stemt nej. Et flertal af vælgerne gennemskuede Lykketoft og Jelved og deres desperate sidste skræmme forsøg fik modsat virkning.

Tredje og sidste afsæt lider skibbrud:

Umiddelbart efter sommeren 2000 stod Nyrup og Co. uden kampagnestrategi. Panikken var ved at brede sig blandt ja-partierne og i mediernes. På dette tidspunkt, kun få uger før afstemningen, beslutter Nyrup så at igangsætte den tredje og sidste kampagneplan: Nu skulle der føres kampagne i »øjnehøjde« – en kampagne på velfærdsspørgsmålet dvs. på det spørgsmål hvor modstanden stod bedst politisk rustet.

Nyrup bliver altså tvunget til at tage den politiske konfrontation med nej-siden på dens stærkeste punkt.

Poul Nyrup og Co. tabte denne kamp på alle spørgsmål. Og definitivt var kampen tabt da han i panik forsøgte at få EU statslederne til at give en »garanti« for at de danske pensioner ikke ville blive undergravet af EU. Nyrup prøvede med endnu et garantibevis. Det var dumt.

Den danske befolkning og ikke mindst fagbevægelsens medlemmer havde fået nok af garanti legen.

Østrigsaffæren

Efter parlamentsvalget i Østrig i begyndelsen af 2000 blev Jörg Haiders racistiske parti repræsenteret i regeringen. En kreds af magthavere i EU traf herefter beslutning om at gennemføre en politisk sanktion mod landet med det mål at få Haiders parti ud af regeringen. EU magthaverne mente de havde kompetence til at blande sig i et andet lands indre anliggender.

Østrigsaffæren viste med brutal tydelighed, at magthaverne i EU nærmest opfatter sig som enevældige og udstyret med kompetencer til at blande sig i alt.

Poul Nyrup løb i baghjulet på begivenhederne.

I den danske befolkning var der ingen sympati for Jörg Haider og hans parti. Men der var heller ingen sympati for EU magthavernes overnationale indblandingspolitik i et lands egne anliggender.

I kampagnen op til afstemningen tog de unionsivrige partier med Nyrup i spidsen en række initiativer for at få fjernet sanktionerne. Der var brug for medvind. Men hele affæren affødte blot mere skepsis og modstand og da sanktionen blev ophævet den 12. september måtte Nyrup konstatere at løbet var kørt.

Euroen – en svag valuta

Alt imens de unionsivrige partier forsøgte at overbevise danskerne om den nye Euro-valutas styrke og fordele – så raslede den ned i kurs. De økonomiske eksperter i de store banker var ude af stand til at forklare hvad der skete og Marianne Jelved sekunderede med bortforklaringer. At Euroen viste sig at være en svag valuta var afgjort med til at styrke nej-siden.

Den politiske situation op til folkeafstemningen var præget af, at Nyrups kampagnestrategier brød sammen på striben. Han blev slutteligt tvunget til at kæmpe med nej-siden på dens stærkeste punkt: på velfærdsspørgsmålet.

Ja-siden var indbyrdes splittet hele vejen igennem valgkampen. En erklæret borgfred brød sammen og de unionsivrige tørnede flere gange sammen i verbale slag med anklager og modanklager.

Det er en kendsgerning, at de åbent borgerlige partier fra starten lagde initiativet i hænderne på regeringen og Nyrup, i overbevisningen om, at han kunne sikre et flertal i befolkningen og ikke mindst i Socialdemokratiets eget store skeptiske bagland. En opgave som med rette blev opfattet som central i kampen for et ja eller et nej.

Men som kampagnen skred frem pegede alle meningsmålingerne på dødt løb. Og det viste sig, at ganske store dele af de borgerlige partiers egne 'vælgerbaglande' også i stor stil ville stemme nej.

Allerede den 25. marts havde det borgerlige Kristeligt Folkeparti besluttet at det ville anbefale et nej. De borgerlige partiet var håbløst splittet.

En vigtig forklaring på at vi fik et nej den 28. september skyldes at ja-partierne stod uden fælles strategi for at vinde folkeafstemningen.

Det lykkedes at udnytte denne svaghed. Unionsmodstanden stod velorganiseret og udrustet til at tage kampen på de centrale spørgsmål.

NEJ-SIDEN STOD SAMMEN

I takt med at valgkampen skred frem rykkede fokus fra argumenter omkring økonomi og valutafordele gradvist over i de politiske spørgsmål. Hovedspørgsmålene i valgkampens sidste fase handlede om nationalt demokrati, og forsvar for den velfærdsopfattelse, der bygger på et solidarisk skattegrundlag.

Nyrup tabte kampen på de økonomiske spørgsmål fordi indførelsen af en Euro-valuta i hovedsagen slet ikke er økonomisk begrundet, men er et politisk unionsprojekt.

Nyrup og Co. søgte at krybe udenom dette. Grunden til at debatten faktisk løftede sig fra økonomi til politik skyldes, at nej-siden stod godt organiseret og med en fælles opfattelse af Euro projektets virkelige mål og hensigt.

Den folkelige forståelse for sammenhængen mellem økonomi, demokrati og velfærd blev gradvist udbygget i valgkampen og det lykkedes for modstanden at stå samlet på disse spørgsmål. Det lykkedes ikke at splitte nej-siden.

Valgkampen var i sit forløb en uovertruffen anskuelsesundervisning i hvad den såkaldte danske velfærdsmodel rummer af kerneindhold. Aldrig tidligere er det »særlige solidariske« i denne »model« blevet opstillet så klart i en valgkamp. Valgkampens hovedspørgsmål forvandlede sig fra valutapolitik til en diskussion om samfundsopfattelse.

Bevidstgørelsen om hvad der var på spil var med til at skabe et »nej«.

Nej-sidens argumenter blev gradvist udviklet gennem et samarbejde i valgkampen. På alle niveauer blev samarbejdet udviklet. Det blev opbygget fra neden.

I byerne, i regioner og amter og på det centrale niveau lagde den samlede aktivitet et pres på Folketingets partier. Dette pres kunne fastholde den politiske dagsorden og sikre at diskussionerne blev holdt på sporet.

Bevægeligheden i argumenter og organisationsformer var afgørende for at den folkelige nej-bevægelse kunne tage initiativ og offensiv i valgkampen.

Af stor betydning for at dette kunne ske skyldes ikke mindst at de kendte unionsmodstanderbevægelser og netværk, også kaldet »De ni« i valgkampens sidste periode fandt sammen i en fælles koordination af indsatsen. Der blev udarbejdet fælles valgmateriale, plakater, løbesedler osv.

Aldrig tidligere har vi set modstanden så godt organiseret som i ugerne op til den 28. september. Den enorme indsats der blev ydet i Euro-nej-kampagnen, i bevægelser og EU kritiske netværk, hele summen af denne indsats skabte det overbevisende NEJ den 28. september.

For at sammenfatte:

Det blev et Nej den 28 september fordi,

- Ja-siden var indbyrdes uenige
- Nej-siden stod politisk forberedt og organisatorisk rustet
- Nej-siden satte dagsorden og formåede at gå i offensiven.

I kampagnen oplevede vi at nye former og metoder blev taget i anvendelse.

- Den folkelige alliance blev opbygget ved at koordinere et omfattende netværk af foreninger og enkeltpersoner.

- I enestående omfang oplevede vi hvordan der blev samarbejdet på tværs af politiske skillelinjer i utallige lokale komiteer.

- Vidensformidlingen via internettet kom for alvor til at spille en central rolle som modvægt til den store landspresse.

- Organiseringen af denne omfattende aktivitet formåede at lægge et pres på Christiansborg, og i sidste ende at sikre et nej den 28. september.

- I en tid hvor de politiske partier mister indflydelse blev der skabt en »bred politisk bevægelse« på tværs af den kendte partistruktur. Vi oplevede hvordan der kan sættes en politisk dagsorden og skabes et politisk resultat ved at organisere en bevægelse »udenom« de kendte partier.

- Betydningen af at skabe brede politiske alliancer er særlig vigtig når den kendte partistruktur forlader eller svigter vælgerne. Det skete op til den 28. september

Det blev et overbevisende og stærkt Nej. Et flertal af vælgerne indså at tiden var inde til at sige fra overfor mere centralistisk og overnational politisk Union i EU. Et flertal af vælgerne sagde Ja til demokrati og indflydelse og Ja til velfærd.

Unionsmodstanden blev kraftigt styrket i arbejderklassen og især blandt de ufaglærte, blandt de unge, blandt kvinderne og blandt de ældre.

Den folkelige alliance har et stærkt rod fæste i arbejderklassen og i de sociale lag der er hårdt presset af den markedsorienterede kapitalistiske politik som kolporteres af EU.

VI STÅR OVERFOR FOLKEAFSTEMNING OM FORBUNDSforfatningen

Kort efter ja-partiernes nederlag den 28. september tog Poul Nyrup til Nice i Frankrig for at deltage i forhandlingerne om en ny traktat. Den bygger på mere politisk union, på mere magt til de store lande og mindre til de små. Nice-traktaten skal endvidere åbne for optagelse af en række nye lande i EU.

Selvom Nice traktaten indeholder afgivelse af suveræniteten, vil Nyrup ikke sende den til folkeafstemning.

Dansk EU-politik efter den 28. september bygger på frygt for folkelig konfrontation og på frygt for at fortælle befolkningen sandheden om de planer og mål, der arbejdes med i EU.

I Nice forhandlingerne blev det gjort klart, at der sigtes imod endnu et topmøde i 2004. Det skal vedtage en EU-forfatning eller en ny EU-grundlov, der på alle afgørende områder vil fjerne det nationale demokrati og tage et livtag med den danske velfærdsmodel.

Denne EU-forfatning vil blive sat til folkeafstemning.

Op det bliver en afstemning, der skal afgøre om den danske befolkning er for eller imod selve EU-medlemskabet! Der vil uden tvivl blive lagt op til en alt-eller-intet afstemning, ligesom der ikke længere er plads til EU synspunkter, der søger at lægge sig 'midt imellem'!

De unionsivrige ja-partier er allerede gået i gang med at ruste sig til denne alt-eller-intet folkeafstemning, som øjensynligt kommer i 2004. De simulerer stor optimisme og stor tro på EU's fremtid.

Men nej-siden står også stærkt efter den 28. september 2000. Den brede folkelige alliance der blev opbygget, viser hvilke enorme kræfter og muligheder, der ligger når den bliver bragt i bevægelse.

Vi vil arbejde for at folkeafstemningen i år 2004 bliver et nej til EU projektet.

Et nej der bygger på erfaringerne fra den 28. september 2000.

*DKP/ML's EU-udvalg
januar 2001.*

SLAGETS GANG

HVORNÅR SKETE DET?

29.-31. oktober 1999: Folkebevægelsens ordinære landsmøde diskuterer og beslutter slagplan mod euroen.

18. januar 2000: Euro-nej-kampagnen søsættes ved en pressekonference i København

19. februar 2000: Euro-nej-kampagnens konference på Borups Højskole var den første samlede euro-nej aktivitet.

9. marts 2000: Statsminister Poul Nyrup Rasmussen offentliggør afstemningsdatoen til den 28. september. De øvrige ja-partier i Folketinget udtaler at de er parate til borgfred.

25. marts 2000: Kristeligt Folkeparti beslutter at det vil anbefale et NEJ den 28. september.

26. marts 2000: Mogens Glistrup, leder af Fremskridtspartiet, anbefaler et JA.

3. april 2000: Økonomiministeriet offentliggør i en 500 sider stor rapport, at Danmark har store fordele ved af stemme JA. Rapporten er bestilt arbejde.

30. april 2000: På Socialdemokratiets ekstraordinære kongres anbefaler 97 procent af de delegerede at der stemmes JA.

8. maj 2000: En rapport fra Dansk Udenrigspolitisk Institut (DUPI) konstaterer at Ømuen ikke leder frem til en politisk union, og at Danmark vil blive forvandlet til et B- medlem, hvis det bliver et nej. Rapporten er bestilt arbejde.

15. maj 2000: Romano Prodi, formand for EU kommissionen, udtaler at Danmark godt senere kan melde sig ud af euro hvis det bliver et JA. Han har skiftet synspunkt. Tidligere slog han fast at indtræden i euro var uopsigelig.

16. maj 2000: De økonomiske vismænd vurderer at fordele ved at være med i euroen er »små og usikre«. Lykketoft kvitterer ved at give vismændene en skideballe.

21. maj 2000: På SF's landsmøde siger 98 procent af de delegerede nej til euroen.

26. juni 2000: Britiske unionsmodstandere ønsker at støtte de danske unionsmodstandere. Der er indsamlet penge som de ønsker at give de danske unionsmodstandere.

21. juli 2000: Socialdemokratiets kampagne er i store problemer. Sven Auken, Frank Jensen og Jacob Buksti, alle ministre, opfordrer partifæller til ikke at tale ned til tvivlerne.

19. august 2000: Finansminister Mogens Lykketoft fremlægger forslag til finansloven for 2001 og han fastslår her, at et dansk nej vil koste mellem 3 og 5 milliarder kr. årligt

11. september 2000: Euro fortsætter med at styrtdykker i forhold til dollaren. Også kronen dykker.

11. september 2000: Flere meningsmålinger forudsiger at det bliver et lille nej den 28. september.

12. september 2000: Poul Nyrup arbejder febrilsk på at få ophævet sanktionerne mod Østrig. Det lykkes for ham, men han får ikke trukket flere over på ja-siden.

14. september 2000: Danmarks rigeste mand, Mærsk Mc – Kinney Møller anbefaler et ja.

18. september 2000: Nyrup usteder en pensionsgaranti. Han lover at folkepensionens grundbeløb og pensionstillæg ikke forringes de næste 10 år, hvis det bliver et ja. Venstre, Konservative, CD og de Radikale støtter Nyrup.

21. september 2000: Det største Nej-arrangement i landet afvikles for fulde huse i Århus Musikhus. »Nej med takt og tone« nævnes ikke i landspresen!

28. september 2000: Det bliver et overbevisende nej til euroen. 53,9 procent stemmer nej.

30. september 2000: Den økonomiske katastrofe udebliver. Renten er i ro, det samme er kronkursen og aktierne stiger kraftigt.

11. december 2000: Efter 3 dages forhandlinger slutter topmødet i Nice. Nyrup mener ikke at der skal holdes folkeafstemning om Nice traktaten selvom den betyder suverænitetets afgivelse.

20. december 2000: Efter 8 år som udenrigsminister træder Niels Helveg Petersen tilbage som minister. Han kan ikke leve med det danske nej den 28. september og han kan ikke administrere de danske forbehold.

Noter:

I »De ni« er: Folkebevægelsen mod EU, JuniBevægelsen, Fagbevægelsen mod Unionen, Nationernes Europa, Nødvendigt Forum, EU-kritisk Netværk, Konservativt Europa, Euro-nej-kampagnen, Socialdemokratisk Netværk Europa.